

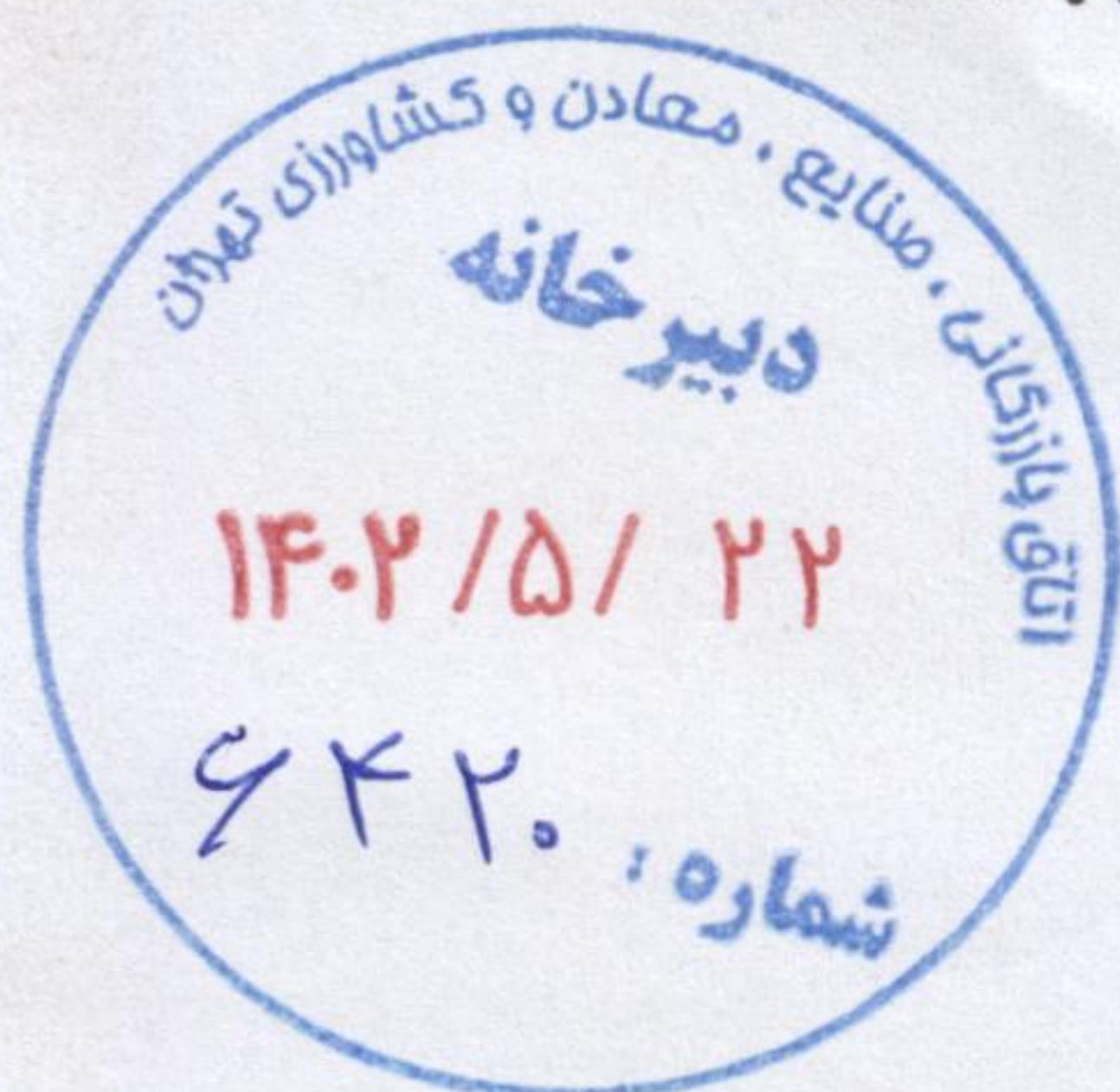
گمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

باسمه تعالی

شماره: ۶۹۴۱۲

تاریخ: ۱۴۰۲/۵/۲۲

پوست:

جناب آقای نجفی عرب

رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

موضوع: اصلاح دستورالعمل ها و ضوابط در جهت شفاف سازی، تسهیل گری حداکثری، حذف رانت و ایجاد وحدت رویه

با سلام و احترام

چکیده: در جهت حذف رانت، شفاف سازی حداکثری، تمرکز زدایی و تسهیل گری حداکثری، بازنگری مجموعه ای از دستورالعمل ها و ضوابط گمرکی در دستور کار قرار دارد. به همین منظور هر کدام از دستورالعمل ها با دریافت نظرات مشورتی همه گمرکات اجرایی، کارشناسان خبره و سازمان های نظارتی در دستور کار بازنگری قرار گرفته اند. مزید استحضار اینکه بازنگری مستمر فرآیندهای گمرکی موجبات چابکی بیشتر سازمان در اجرای مقررات را فراهم نموده است. ذیلاً به رئوس اقدامات صورت گرفته اشاره می گردد:

۱- به روز رسانی و تدوین دستورالعمل دریافت تضامین

این دستورالعمل طی بخشنامه شماره ۱۴۰۲/۳۸۸۳ در مورخ پنجم فروردین ماه سال جاری به گمرکات سراسر کشور ابلاغ گردید که با گذشت حدود چهار ماه از تدوین و ابلاغ، بدلیل شفافیت و کارایی، شاهد افزایش رضایتمندی خدمت گیرندگان شده است. ویژگی شاخص دستورالعمل یادشده، تفسیر ناپذیری و شفافیت می باشد که در نهایت منجر به وصول به موقع عایدات و درآمدهای دولت می گردد. در این بین واحدهای تولیدی و کالاهای اساسی و ضروری و همچنین فعالین اقتصادی مجاز از بیشترین سطح تسهیلات بهره مند شده اند.

* پیوست شماره (۱) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۲) دستورالعمل قدیمی

۲- به روز رسانی دستورالعمل فعالین اقتصادی مجاز (AEO)

اجرائی نمودن برنامه AEO در گمرک ایران که یک توصیه سازمان جهانی گمرک در جهت تسهیل تشریفات گمرکی فعالان اقتصادی برای کشورهای عضو بوده که در ایران از سال ۱۳۹۳ آغاز گردیده است. در گذشته بررسی شرکت های متقاضی در شرایط غیر شفاف و بدون مستندسازی کامل و با نظر شخصی یک فرد صورت می گرفت. در اواخر سال ۱۴۰۱ بازنگری شیوه نامه مربوط پس از ۸ سال به منظور متناسب سازی با وضعیت روز تجارت و ملحوظ نظر قراردادن نیازمندی ها و الزامات ملی با رویکرد تسهیل تشریفات و برخورداری شرکت های قانونمدار فعال در دست

گمرک جمهوری اسلامی ایران

معاون وزیر و رئیس کل

باسمه تعالی

شماره : .....

تاریخ : .....

پیوست : .....

بررسی همه جانبه قرار گرفت به نحوی که علاوه بر معیارهای قانونمداری مبتنی بر ضوابط گمرکی، عملکرد شرکت ها در دیگر ابعاد تجارت همچون سوابق بانکی، بیمه ای، مالیاتی و حسابرسی های سالانه نیز مورد توجه، تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

تدوین دستورالعمل جدید که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۹ به شماره ۳۹۷۴۲۱ برای اجرا ابلاغ گردید تغییراتی قابل توجه را به همراه دارد. از جمله این تغییرات عبارتند از:

پیش بینی تسهیلات جدید و متناسب سازی ارائه تسهیلات با رتبه بندی شرکت های برگزیده بازنگری ضوابط پذیرش متقاضیان حمایت هدفمند در تخصیص تسهیلات به شرکت های تولیدی بالاخص دانش بنیان ضابطه مند کردن فرایند انتخاب با تبیین زمان عضویت و امکان تمدید عضویت تحلیل شاخص های ترکیبی عملکرد

* پیوست شماره (۳) دستورالعمل جدید فعالین اقتصادی مجاز (AEO)

* پیوست شماره (۴) دستورالعمل قدیمی فعالین اقتصادی مجاز (AEO)

۳- دستورالعمل انتخاب مسیر:

گمرک ایران با بهره مندی از اصول مدیریت خطر، و تدوین شاخص های لازم، برای اشخاص و کالاهای وارده، سطوح کنترلی متفاوتی را به صورت سیستمی به هر اظهارنامه گمرکی اختصاص می دهد قرار دادن اشخاص / کالاها با ریسک بالا در مسیر قرمز به منظور اعمال نظارت مؤثر و مقابله با کالاهای تقلبی و همچنین بالا بردن ریسک تخلف، از اهداف این دستورالعمل می باشد. شایان ذکر است پس از دریافت بازخورد، شاخص های مربوطه مورد بازنگری و بروز رسانی قرار گرفت.

دستورالعمل جدید ضمن شفافیت، توجه ویژه به واحدهای تولیدی دارد.

* پیوست شماره (۵) دستورالعمل جدید انتخاب مسیر

* پیوست شماره (۶) دستورالعمل قدیمی انتخاب مسیر

۴- ورود موقت خودرو سواری:

به منظور تسهیل تشریفات ورود موقت خودرو های و حمایت از صنعت گردشگری و تکریم هموطنان مقیم خارج از کشور، شفافیت و حذف بروکراسی پیچیده، دستورالعمل شماره ۱۴۰۲/۵۱۱۹۲۴ مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۰ تهیه و ضمن تفویض اختیار، به گمرکات سراسر کشور ابلاغ گردید.

گمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

باسمه تعالی

شماره : .....
تاریخ : .....
پیوست : .....

شایان ذکر است مهلت اعطا شده از ۳ ماه به ۵ طی یک مرحله افزایش و برخلاف رویه گذشته، با ورود موقت خودرو سواری از کلیه کشورهای، به صورت یکسان موافقت شده است. شایان ذکر است به منظور تمرکز زدایی و حذف هرگونه رانت مراتب به گمرکات سراسر کشور تفویض گردید. ضمن آنکه به گونه ای تدبیر شده است که تصمیم شخصی و تمديد سلیقه ای بطور کامل حذف شود.

* پیوست شماره (۷) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۸) دستورالعمل قدیمی

۵- ورود موقت ماشین آلات راهسازی و معدنی:

به منظور تسهیل تشریفات ورود موقت ماشین آلات راهسازی و معدنی و حمایت از پروژه های عمرانی و تمرکز زدایی، دستورالعمل لازم تهیه به موجب ابلاغیه شماره ۱۴۰۲/۵۲۳۶ مورخ ۱۴۰۲/۱/۶ تهیه و ضمن تفویض اختیار، به گمرکات سراسر کشور ابلاغ گردید.

شایان ذکر است تمديد مهلت ورود موقت در اختیار گمرک ایران بوده که با تدوین سازوکار و مشخص نمودن شرایط لازم، به منظور تمرکز زدایی، حذف هرگونه رانت احتمالی، با تمديد به گمرکات سراسر کشور تفویض شده است.

* پیوست شماره (۹) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۱۰) دستورالعمل قدیمی

۶- حمل یکسره

با توجه به بند (ذ) ماده (۱) قانون امور گمرکی و تبصره (۱) ماده (۲۴) قانون مذکور و ضرورت ترخیص به موقع برخی کالاها از جمله: کالاهای فاسد شدنی، موجودات زنده، کالاهای یخچالی و... گمرک ایران با اظهار کالاهای مزبور به صورت حمل یکسره موافقت و دستورالعمل بخشنامه شماره ۱۴۰۲/۱۸۶۱۵۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ ابلاغ و به منظور تمرکز زدایی به گمرکات سراسر کشور تفویض گردید.

* پیوست شماره (۱۱) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۱۲) دستورالعمل قدیمی

گمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

باسمه تعالی

شماره : .....
تاریخ : .....
پیوست : .....

۷- ترخیص نسیه

در صورت تعلق حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده به داروهای وارداتی و مشکلات نقدینگی صاحبان کالا برای پرداخت وجوه متعلقه، گمرک ایران نسبت به ترخیص درصدی از کالا بدون پرداخت وجوه متعلقه و نگهداری بخش باقیمانده به عنوان وثیقه پرداخت وجوه متعلقه بخش ترخیص شده، بر اساس جزء (۲) بند (ت) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴ و نیز بر اساس ماده (۳) آیین نامه اجرایی جزء (۳) ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و تصویب نامه شماره ۷۱۸/ت ۳۷۹۱۴ هـ مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۰ اقدام می نماید.

* پیوست شماره (۱۳) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۱۴) دستورالعمل قدیمی

۸- دستورالعمل اجرایی ترخیص لوازم یدکی خطوط تولید، بند (۱) ماده (۳۸)

باتوجه به ضرورت ترخیص به موقع و فوری لوازم یدکی ماشین آلات خط تولید و همچنین نمونه دارو و مواد اولیه دارویی، با استفاده از ظرفیت های قانونی، موافقت با ترخیص اقلام مزبور با استفاده از تسهیلات بند (۱) ماده (۳۸) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، مراتب طی بخشنامه شماره ۱۴۰۲/۱۸۶۱۵۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ به گمرکات اجرایی ابلاغ و تفویض اختیار گردید.

در دستورالعمل های قبلی، تعداد دفعات مجاز واردات لوازم یدکی ماشین آلات خط تولید و همچنین ارزش کالا اشاره ای نشده و بستر ایجاد برداشت های متفاوت و شائبه اعطای رانت متصور بوده که با استفاده از حدود اختیارات و ظرفیت های قانونی، موضوع به صورت شفاف تبیین و همزمان به گمرکات سراسر کشور تفویض گردید. این دستورالعمل ضمن جلوگیری از توقف خطوط تولید به دلیل تأخیر در دریافت یک قطعه کوچک موجبات کاهش هزینه های شرکت های تولیدی گردیده است.

* پیوست شماره (۱۵) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۱۶) دستورالعمل قدیمی

گمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

باسمه تعالی

شماره : .....
تاریخ : .....
پیوست : .....

۹- دستورالعمل شرکت های دانش بنیان:

با توجه به لزوم حمایت از شرکت های دانش بنیان، گمرک ایران با استفاده از ظرفیت های قانونی و بهره مندی از نظر جمعی مجموعه نخبگان درون و برون سازمانی، مبادرت به بروزرسانی و تدوین دستورالعمل شرکت های دانش بنیان نمود. موضوعاتی همچون امکان ترخیص نمونه کالا و حتی نمونه های تجاری، ترخیص لوازم یدکی ماشین آلات خط تولید و همچنین بهره مندی از معافیت های حقوق ورودی به صورت دقیق تبیین و مراتب به گمرکات سراسر کشور تفویض گردید. با تعیین تکلیف ابهامات و تبیین مقررات از تفسیر های گوناگون از مقررات و تضييع احتمالی حقوق شرکت های دانش بنیان و یا ایجاد رانت ممانعت به عمل آمده است.

* پیوست شماره (۱۷) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۱۸) دستورالعمل قدیمی

۱۰- دستورالعمل اجرایی ماده (۶۶) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی

به منظور حصول اطمینان از اجرای مقررات گمرکی، وصول وجوه متعلقه؛ شرح دقیق وظایف ارزیابان، کارشناسان و سایر کارکنان، نحوه نمونه برداری، کشف تخلف و گزارش آن و... دستورالعمل جامع ماده (۶۶) آیین نامه اجرایی، پس از حدود ۹ سال و با استفاده از نظرات و تجربیات کارشناسان مجرب و دستگاه های نظارتی، بازنگری و بروز رسانی گردید. شایان ذکر با توجه به تبیین وظایف و اختیارات، تأثیر قابل توجهی در صیانت از حقوق دولت و خدمت گیرندگان داشته است.

* پیوست شماره (۱۹) دستورالعمل جدید

* پیوست شماره (۲۰) دستورالعمل قدیمی

۱۱- پیکری ساختارمند پاسخگویی به استعلامات

بدیهی است کاهش زمان انجام تشریفات ترخیص کالا تأثیر بسزایی در کاهش هزینه تمام شده، تأمین به موقع نهاده های تولید و سایر کالاهای ضروری داشته لیکن سوابق قابل قبولی از اجرای این تکلیف قانونی در سنوات گذشته مشاهده نگردید. این سازمان با استخراج داده های متقن و ارائه به سازمان های مجوز دهنده و سایر دستگاه های نظارتی، عملکرد سازمان ها را منعکس و کاهش زمان پاسخگویی را مطالبه و به صورت مستمر پیگیری می نماید. در این ساختار تعداد

گمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

باسم تعالی

شماره : .....
تاریخ : .....
پوست : .....

کل اظهارنامه ارجاعی به سازمانهای همجوار و زمان دریافت پاسخ استعلام استخراج و متوسط زمان پاسخگویی استخراج می گردد. و براساس مکاتبه و پیگیری روزانه کاهش متوسط زمان پاسخگویی در دستور کار قرار گرفته است.

جدول شماره (۱)

«مدت زمان صدور مجوز ترخیص سازمان ها» (۶ ماهه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۲)				
نام سازمان	تعداد کل اظهارنامه ارجاعی	صدور مجوز کمتر از ۷ روزه	صدور مجوز بیش از ۷ روز	متوسط زمان پاسخگویی
سازمان ملی استاندارد	۲۳۹۱۷ (اظهارنامه)	۹۹۲۶ (٪۴۲)	۱۳۹۹۱ (٪۵۸)	۱۷ (روز)
سازمان دامپزشکی	۳۶۰۸ (اظهارنامه)	۱۳۰۱ (٪۵۰)	۱۳۰۷ (٪۵۰)	۱۳ (روز)
سازمان غذا و دارو	۴۵۷۸ (اظهارنامه)	۳۵۷۰ (٪۶۷)	۱۴۹۲ (٪۳۳)	۹ (روز)
سازمان حفظ نباتات	۱۱۵۹۳ (اظهارنامه)	۱۱۵۹۳ (٪۱۰۰)	۰ (٪۰)	۶ (روز)

جدول شماره (۲)

«مدت زمان صدور مجوز ترخیص سازمان ها» (اردیبهشت و خرداد ماه ۱۴۰۲)						
نام سازمان	تعداد کل اظهارنامه ارجاعی	صدور مجوز یک روزه	صدور مجوز ۲-۳ روزه	صدور مجوز ۴-۷ روزه	صدور مجوز بیش از ۷ روز	متوسط زمان پاسخگویی
سازمان ملی استاندارد	۷۹۰۵ (اظهارنامه)	۷۱۴ (٪۹)	۱۰۶۸ (٪۱۳)	۲۲۷۵ (٪۲۹)	۳۸۴۸ (٪۴۹)	۹,۴۹ (روز)
سازمان دامپزشکی	۱۷۷۲ (اظهارنامه)	۴۱۳ (٪۲۴)	۱۸۲ (٪۱۰)	۲۹۱ (٪۱۶)	۸۸۶ (٪۵۰)	۱۳,۹ (روز)
سازمان غذا و دارو	۲۵۴۰ (اظهارنامه)	۷۴۱ (٪۲۹)	۳۸۱ (٪۱۵)	۵۴۰ (٪۲۱)	۸۷۸ (٪۳۵)	۱۰ (روز)
سازمان حفظ نباتات	۷۵۰۶ (اظهارنامه)	۳۳۰۹ (٪۴۴)	۱۵۲۰ (٪۲۰)	۱۲۰۳ (٪۱۶)	۱۴۷۴ (٪۲۰)	۵,۸ (روز)

شماره : .....
تاریخ : .....
پوست : .....

باسمه تعالی

کمرک جمهوری اسلامی ایران
معاون وزیر و رئیس کل

۱۲- کنترل ابلاغ بخشنامه ها

بدون شک تولید بدون ضابطه بخشنامه ها که بعضاً با سایر بخشنامه ابلاغی در تضاد بوده، موجب پیچیدگی فرآیند تجارت خارجی کشور و زمینه ساز ایجاد بستر رانت خواهد شد. این سازمان با ایجاد سازو کار داخلی و کمیته های متعدد نسبت به بررسی دقیق و همه جانبه بخشنامه های پیشنهادی، اهتمام ویژه داشته است بعضاً مشاهده شده دستگاه های اجرایی مبادرت به تدوین و ارسال بخشنامه های مرتبط با تجارت خارجی جهت اجرا به این سازمان نموده اند که به دلیل وجود ابهام و یا مغایرت با اسناد و قوانین بالادستی و جلوگیری از تضییع حقوق دولت/خدمت گیرندگان؛ اینگونه مکاتبات را جهت اصلاح، عیناً اعاده نموده است. ذیلاً جدول مقایسه ای در خصوص بخشنامه های اداری تقدیم می گردد:

تعداد بخشنامه های صادره (چهار ماهه از ابتدای سال جاری تا ۲۱ تیرماه در مقایسه با مدت مشابه سال قبل)		
سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد کاهش
۱۲۹ فقره	۷۸ فقره	۴۰٪

در همین راستا به روز رسانی و تدوین دستورالعمل جدید در دستور کار است که متعاقباً گزارش آنها ارسال خواهد شد.

محمد رضوانی فر